

opusdei.org

Missatge per a la Quaresma 2017: "Un nou començament"

En apropar-nos al temps de quaresma, que comença l'1 de març, el Papa Francesc fa arribar a tots els cristians el seu missatge per al 2017.

24/02/2017

La paraula és un do. L'altre és un do

Benvolguts germans i benvolgudes germanes,

La Quaresma és un nou començament, un camí que ens porta a un destí segur: la Pasqua de Resurrecció, la victòria de Crist sobre la mort. I en aquest temps rebem sempre una forta crida a la conversió: els cristians som cridats a tornar a Déu «*amb tot el vostre cor*» (Jl 2,12), a no acostumar-vos amb una vida mediocre, sinó a créixer en l'amistat amb el Senyor. Jesús és l'amic fidel que no ens abandona mai, perquè fins i tot quan pequem s'espera pacientment que tornem a ell i, amb aquesta espera, manifesta la voluntat de perdonar (cf. homilia del 8 de gener de 2016).

La Quaresma és un temps propici per intensificar la vida de l'esperit a través dels mitjans sants que l'Església ens ofereix: el dejuni, l'oració i l'almoina. En la base de tot hi ha la paraula de Déu, que en aquest temps se'ns convida a escoltar i a meditar amb més freqüència. En

concret, voldria centrar-me aquí en la paràbola de l'home ric i el pobre Llàtzer (cf. Lc 16,19-31). Deixem-nos guiar per aquest relat tan significatiu, que ens dona la clau per entendre com ens hem de comportar per assolir la veritable felicitat i la vida eterna, exhortant-nos a una conversió sincera.

1. L'altre és un do

La paràbola comença presentant els dos personatges principals, però el pobre és el que es descriu amb més detall: es troba en una situació desesperada i no té força ni per aixecar-se, s'està ajagut vora el portal del ric i es menja les engrunes que li cauen de la taula, té nafres per tot el cos i els gossos les hi venen a llepar (cf. v. 20-21). El quadre és ombrívol, i l'home, degradat i humiliat.

L'escena encara esdevé més dramàtica si considerem que el pobre es diu Llàtzer: un nom ple de

promeses, que vol dir literalment ‘Déu ajuda’. Aquest no és un personatge anònim, té trets precisos i es presenta com algú amb una història personal. Mentre que per al ric és com si fos invisible, per a nosaltres és algú conegut i gairebé familiar, té un rostre, i com a tal és un do, un tresor de valor incalculable, un ésser volgut, estimat, recordat per Déu, tot i que la seva condició concreta sigui la d’un rebuig humà (cf. homilia del 8 de gener del 2016).

Llàtzer ens ensenya que *l’altre* és un do. La justa relació amb les persones consisteix a reconèixer amb gratitud el seu valor. Fins i tot el pobre al portal del ric no és una càrrega molesta, sinó una crida a convertir-se i a canviar de vida. La primera invitació que ens fa aquesta paràbola és la d’obrir la porta del nostre cor a l’altre, perquè cada persona és un do, sigui veí nostre o un pobre

desconegut. La Quaresma és un temps propici per obrir la porta a qualsevol necessitat i reconèixer-hi el rostre de Crist. Cadascun de nosaltres en trobem en el nostre camí. Cada vida que trobem és un do i mereix acollida, respecte i amor. La paraula de Déu ens ajuda a obrir els ulls per acollir la vida i estimar-la, sobretot quan és feble. Però per fer-ho cal prendre seriosament també el que l'Evangelí ens revela sobre l'home ric.

2. El pecat ens encega

La paràbola és despietada perquè mostra les contradiccions en què es troba el ric (cf. v. 19). Aquest personatge, al contrari que el pobre Llätzer, no té nom, se'l qualifica tan sols com a *ric*. La seva opulència es manifesta en la roba que porta, exageradament luxosa. La porpra, en efecte, era molt valuosa, més que la plata i l'or, i per això estava

reservada a les divinitats (cf. Jr 10,9) i als reis (cf. Jc 8,26). La tela era d'un lli especial que contribuïa a oferir un aspecte de caràcter gairebé sagrat. Per tant, la riquesa d'aquest home és excessiva, també perquè l'exhibia de manera habitual cada dia: «*Celebrava cada dia festes esplèndides*» (v. 19). S'hi fa palesa la corrupció del pecat, que es fa en tres moments successius: l'amor als diners, la vanitat i la supèrbia (cf. homilia del 20 setembre del 2013).

L'apòstol Pau diu que «*l'amor al diner és l'arrel de tots els mals*» (1 Tm 6,10). Aquesta és la causa principal de la corrupció i font d'enveges, plets i recels. Els diners ens poden arribar a dominar fins a convertir-se en un ídol tirànic (cf. exhort. ap. Evangelii gaudium 55). En lloc de ser un instrument al nostre servei per fer el bé i exercir la solidaritat amb els altres, els diners ens poden sotmetre, a nosaltres i a tothom, a una lògica

egoista que no deixa lloc a l'amor i impedeix la pau.

La paràbola ens mostra com la cobdícia del ric el fa vanitós. La seva personalitat es desenvolupa en l'aparença, a fer veure als altres el que ell es pot permetre. Però l'aparença amaga un buit interior. La seva vida és presonera de l'exterioritat, de la dimensió més superficial i efímera de l'existència (cf. *Ibíd.* 62).

L'esglaó més baix d'aquesta decadència moral és la supèrbia. L'home ric es vesteix com si fos un rei, simula les maneres d'un déu i oblida que és simplement un mortal. Per a l'home corromput per l'amor a les riqueses no existeix cap altra cosa que el propi jo, i per això les persones que són al seu voltant no mereixen atenció. El fruit de l'afecció als diners és una mena de ceguesa: el

ric no veu el pobre famolenc, nafrat i postrat en la humiliació.

Quan mirem aquest personatge, s'entén per què l'Evangeli condemna amb tanta claredat l'amor als diners: *«Ningú no pot servir dos senyors, perquè si estima l'un, avorrirà l'altre, i si fa cas de l'un, no en farà de l'altre. No podeu servir alhora Déu i el diner»* (Mt 6,24).

3. La paraula és un do

L'Evangeli del ric i el pobre Llàtzer ens ajuda a preparar-nos bé per a la Pasqua que s'acosta. La litúrgia de Dimecres de Cendra ens convida a viure una experiència semblant a la que el ric ha viscut de manera molt dramàtica. El sacerdot, mentre imposa la cendra al cap, diu les paraules següents: *«Recorda, home, que ets pols i a la pols tornaràs»*. El ric i el pobre, en efecte, moren, i la part principal de la paràbola es desenvolupa en el més enllà. Tots dos

personatges descobreixen de sobte que«*hem vingut en aquest món sense res, i no ens en podem endur res*» (1 Tm 6,7).

També la nostra mirada es dirigeix al més enllà, on el ric manté un diàleg amb Abraham, a qui anomena «pare» (Lc 16,24-27), amb la qual cosa demostra que pertany al poble de Déu. Aquest aspecte fa que la seva vida sigui encara més contradictòria, ja que fins ara no s'havia dit res de la seva relació amb Déu. En efecte, en la seva vida no hi havia lloc per a Déu, perquè ell mateix era el seu únic déu.

El ric només reconeix Llàtzer enmig dels turments de l'altra vida, i vol que sigui el pobre qui li alleugi el sofriment amb una mica d'aigua. Els gestos que es demanen a Llàtzer són semblants als que el ric hauria hagut de fer i mai no va fer. Abraham, tanmateix, li explica: «*Fill, recorda't*

que en vida et van tocar béns de tota mena, mentre que Llätzer només va rebre mals. Ara, doncs, ell troba aquí consol i tu, en canvi, sofriments» (v. 25). En el més enllà es restableix una certa equitat i els mals de la vida s'equilibren amb les bondats.

La paràbola es prolonga, i d'aquesta manera el seu missatge es dirigeix a tots els cristians. En efecte, el ric, que té els germans vius, demana a Abraham que els enviï Llätzer per advertir-los; però Abraham li respon: «Ja tenen Moisès i els Profetes: que els escoltin» (v. 29). I, davant l'objecció del ric, afegeix: «*Si no escolten Moisès i els Profetes, tampoc no els convencerà cap mort que ressusciti*» (v. 31).

D'aquesta manera es descobreix el veritable problema del ric: l'arrel dels seus mals prové de *no escoltar la paraula de Déu*; això és el que el va portar a ja no estimar Déu i, per tant,

a menysprear el proïsme. La paraula de Déu és una força viva, capaç de suscitar la conversió del cor dels homes i orientar-los novament a Déu. Tancar el cor al do de Déu que parla té com a efecte tancar el cor al do del germà.

Benvolguts germans i benvolgudes germanes, la Quaresma és el temps propici per renovar-se en la trobada amb Crist viu en la seva paraula, en els sagraments i en el proïsme. El Senyor —que en els quaranta dies que va passar al desert va vèncer els enganys del temptador— ens ensenya el camí a seguir. Que l'Esperit Sant ens guiï a fer un veritable camí de conversió, per redescobrir el do de la paraula de Déu, ser purificats del pecat que ens encega i servir a Crist present en els germans necessitats. Animo tots els fidels que manifestin també aquesta renovació espiritual participant en les campanyes de Quaresma que

moltes organitzacions de l'Església
promouen en diferents llocs del món
perquè augmenti la cultura de la
trobadra en l'única família humana.
Preguem els uns pels altres perquè,
participant en la victòria de Crist,
sapiguem obrir les nostres portes als
febles i als pobres. Aleshores viurem
i donarem un testimoni ple de
l'alegria de la Pasqua.

Vaticà, 18 d'octubre de 2016

Festa de sant Lluc Evangelista

Francesc

*Traducció: Comunicació de l'Opus Dei
a Catalunya*